

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва і маркетингу

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

**ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ПРОЕКТУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ,
ТОРГІВЕЛЬНИХ ТА БІРЖОВИХ СТРУКТУР**

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля
освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність

Луцьк – 2023

Силабус освітнього компонента ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ПРОЕКТУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ, ТОРГІВЕЛЬНИХ ТА БІРЖОВИХ СТРУКТУР підготовки бакалавра у галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 076 Підприємництво та торгівля за освітньо-професійною програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Розробник: Данилюк Т.І., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант ОПП

Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність

Світлана БОРТНІК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

протокол №1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво і торгівля Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Перший (Бакалаврський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів ECTS 90/3		Рік навчання 2023 / 2024
		Семестр 5
		Лекції 26 год.
		Практичні 28 год.
		Самостійна робота 30 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 68 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання	українська	
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=455	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП: Данилюк Тетяна Іллівна.

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри економіки і торгівлі

Мобільний телефон: 0997395837

Е-mail: Danyluk.Tatiana@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу. Освітній компонент «Організаційне проектування підприємницьких, торговельних та біржових структур» передбачена для підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» за освітньою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». У сучасних умовах у житті нашої держави актуальним є формування у студентів пізнання та свідомого використання зв'язків і відносин між організаційними складовими структури підприємства, що формують процес проектування ефективної організації з погляду системного підходу до управління.

2. Метою курсу є формування різнорівневих компетенцій з дослідження і проектування організаційних систем для раціональної організації діяльності структур. **Завдання курсу:** набуття навичок обґрунтування проектних рішень у сфері раціональної організації діяльності структур та формування комплексу прикладних навичок прогнозування та проектування розвитку підприємницьких, торговельних та біржових структур.

3. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність до фундаментального аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів. Вміння виявляти, аналізувати і структурувати проблеми підприємства і розробляти рішення.

ЗК-2. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях: розробка і застосування нових економічних, торговельних, біржових інструментів.

Фахові компетентності

ФК-2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ФК-7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ФК-9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

Програмні результати навчання

ПРН-12. Здатність визначати організаційну та економічну структури підприємства, статус його виробничих підрозділів.

ПРН-17. Здатність створювати систему комунікацій по просуванню товарів і послуг, формувати імідж підприємства.

ПРН-19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Консультації	*Форма контролю / Бали**
Змістовий модуль 1. Сутність організація бізнес структур та основних його складових						
Тема 1. Сутність організації бізнес структур та підходи до його здійснення	14	4	4	4	2	ДС, Т, РК / 5 балів
Тема 2. Структура організації: сутність, види та дизайн її формування	16	4	6	4	2	ДС, Т, РК, РМГ, Р / 5 балів
Тема 3. Типи організаційних структур управління та їх позитивні і негативні аспекти	18	6	6	4	2	ДС, Т, РК, РМГ, Р / 10 балів
Разом за модулем 1	48	14	16	12	6	max 20 балів
Змістовий модуль 2. Організація бізнес структур, систем та підсистем управління						
Тема 4. Організація діяльності служби управління персоналом підприємства	6	2	2	2	0	ДС, Т, РК, РМГ, Р / 3 бали
Тема 5. Організація діяльності соціосистем підприємства	6	2	2	2	0	ДС, Т, РК / 3 бали
Тема 6. Організація діяльності виробничих систем	6	2	2	2	0	ДС, Т, РК, РМГ, Р / 3 бали
Тема 7. Організація діяльності багатoproфільних підприємств	8	2	2	4	0	ДС, Т, РК, РМГ, П / 3 бали
Тема 8. Організація діяльності малого бізнесу	8	2	2	4	0	ДС, Т, РК, РМГ, П / 3 бали
Тема 9. Організація діяльності мережових організацій	8	2	2	4	0	ДС, Т, РК, РМГ, П / 3 бали

Тема 10. Оцінка ефективності реалізації ОСУ підприємством	6	2	2	2	0	ДС, Т, РК, РМГ, П / 2 бали
Разом за модулем 2	42	12	12	18	0	max 20 балів
Письмова робота						20
Модульна контрольна робота 1						МКР/ 20 балів
Модульна контрольна робота 2						МКР/ 20 балів
Всього годин / Балів	90	26	28	30	6	max 100 балів

Форма контролю: ДС – дискусія, Т – тести, РК – розв’язування кейсів, ІРС – індивідуальна робота здобувача, РМГ – робота в малих групах, МКР – модульна контрольна робота П – презентація роботи; Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.*

5. Завдання для самостійного опрацювання.

У процесі виконання самостійної роботи студент, використовуючи знання теоретичного матеріалу та набуті прикладні навички за фахом, має продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи і вміння творчо мислити та вирішувати актуальні науково-прикладні завдання. Студент зобов’язаний виконати письмову самостійну роботу. Для виконання роботи студент пропонує конкретну організацію. У роботі студент має:

- використати на практиці теоретичні знання щодо організації зв’язків і відносин між організаційними складовими структури організації;
- самостійно проаналізувати діяльність організації та її структуру управління;
- здійснити організаційне проектування організації виробництва, праці та управління з погляду системного підходу до управління;
- зробити висновок щодо ефективності реалізації організаційних проектів.

План роботи

Вступ. Необхідно визначити актуальність організації підприємницьких бізнес-структур в сучасних умовах господарювання, предмет та об’єкт дослідження, мету та завдання дослідження.

Розділ 1

Необхідно подати короткий опис: обраної організації, особливостей заснування та функціонування; форми власності; мети діяльності; види діяльності; ринку, на якому діє ця фірма; товару або послуг.

Розділ 2

У відповідності до аспектів організації взаємодії необхідно: здійснити горизонтальний та вертикальний поділ праці; розв’язати питання делегування, відповідальності і повноважень; призначити посадових осіб; визначити функції посадових осіб та порядок їх взаємодії; побудувати організаційну структуру управління організацією та визначити її вид.

Розділ 3

У відповідності до загальних положень та принципів формування організаційних проектів необхідно: здійснити організаційне проектування підсистем управління організацією; здійснити організаційне проектування виробництва; здійснити організаційне проектування праці персоналу організації; здійснити організаційне проектування соціосистем підприємства.

Розділ 4

У відповідності до побудованої організаційної структури необхідно: оцінити організаційну структуру управління підприємством одним із способів їх оцінки; визначити ефективність організаційної структури підприємства одним із підходів; провести діагностику організаційної структури управління підприємством.

Висновки. Необхідно коротко охарактеризувати результати роботи та очікувану ефективність діяльності своєї організації.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання відбувається згідно Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 29.06.2022 р.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти.

Визнання результатів навчання, отриманих у формальній освіті, можливе: під час переведення здобувача освіти з іншого закладу вищої освіти; під час поновлення здобувача освіти на навчання до ВНУ імені Лесі Українки; за результатами навчання в рамках програм академічної мобільності, програм «Подвійний диплом»; за результатами вступу на перший (бакалаврський) рівень на базі освітнього рівня «фаховий молодший бакалавр», освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»; за результатами навчання, здобутими з використанням елементів дуальної освіти; під час навчання здобувача освіти у двох і більше закладах освіти або ОПП.

Під час вивчення освітнього компонента передбачена можливість визнання отриманої здобувачем неформальної освіти як оцінку з окремих тем згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.06.2022 р.

Здобувачі освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у наукових гуртках, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал освітньої компоненти, навчання на таких платформах як: Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших) в обсязі, що загалом не перевищує 10 % від загального обсягу кредитів, передбачених ОП.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, визнаються шляхом валідації та відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика викладача щодо здобувача освіти ґрунтується на засадах ефективної співпраці. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватись термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом, заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті.. Про відсутність з поважних причин здобувачі освіти зобов'язані доводити до відома викладача заздалегідь. Пропущені заняття відпрацьовувати під час консультацій. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний план навчання) навчання може відбуватись в онлайн формі з використанням системи Moodle, Office 365 (Teams) та Google Classroom за погодженням із керівником курсу.

Під час вивчення освітньої компоненти при поточному контролі оцінюванню підлягають результати навчання, що виявляються через продемонстровані здобувачем знання та набуті уміння й навички, а саме:

- за роботу на практичних заняттях;
- за виконання модульних контрольних робіт;
- за виконання завдання самостійної роботи.

Під час проведення модульних контрольних робіт передбачене оцінювання результатів навчання, які здобувач набув після опанування навчального матеріалу змістового модуля. Передбачено 2 модульні контрольні роботи, які можуть бути проведені в синхронному режимі

(як аудиторна контрольна робота) або асинхронному режимі (наприклад, засобами платформи Moodle або Teams).

Політика щодо додаткових (бонусних) балів.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf).

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт:

- опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів;
- публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали;
- підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів;
- перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів;
- подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

Політика щодо академічної доброчесності.

Процес вивчення освітнього компонента здійснюється за умов дотримання здобувачами освіти та викладачем Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки від 30.10.2020 р. <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Терміни виконання практичних робіт, самостійної роботи викладач повідомляє на перших заняттях або прописує на інтернет-платформі курсу. Письмові роботи, які виконуватимуться з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-2 бали). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний/ Терміни ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії).

Письмові роботи, у вигляді модульних контрольних робіт, що не виконані здобувачем, можуть бути виконані у години консультацій за погодженням з керівником курсу.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль проводиться у формі усного семестрового екзамену згідно затвердженого розкладу.

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компоненту (за 100-бальною шкалою) визначається двома способами як сума трьох складових: 40 балів за поточне оцінювання, 20 балів за письмову роботу і 40 балів за модульні контрольні роботи або 40 балів за поточне оцінювання та 60 балів за іспит.

Підсумкова семестрова оцінка виставляється без складання іспиту, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компоненту, і набрав при цьому 75 балів і більше. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови

обов'язкової присутності здобувача освіти. У разі незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти складає екзамен (60 балів), а його результат за модульні контрольні роботи анулюється.

Екзаменаційна оцінка визначається за результатами виконання екзаменаційних завдань, які вміщують 2 теоретичних питання та 1 практичне завдання у вигляді ситуації.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах від 0 до 60 за результатами виконання екзаменаційних завдань.

Перелік питань на екзамен

1. Організація: сутність, властивості та розвиток
2. Організації: сутність, підходи до її визначення, загальні риси та класифікація.
3. Властивості та принципи організації.
4. Розвиток організації: цілі, завдання та етапи.
5. Сутність організаційного проектування та підходи до його здійснення
6. Сутність організаційного проектування.
7. Підходи до організаційного проектування.
8. Еволюція розвитку організаційного проектування.
9. Сучасні напрями теоретичних розробок організаційних структур управління.
10. Структура організації: сутність, види та дизайн її формування
11. Сутність організаційної структури управління та основні її характеристики.
12. Елементи організаційної структури управління та відносини між ними.
13. Принципи побудови організаційних структур управління.
14. Структура організації: сутність, види та дизайн її формування
15. Підходи до формування організаційної структури.
16. Етапи проектування організаційних структур.
17. Структура організації: сутність, види та дизайн її формування
18. Методи проектування організаційних структур.
19. Чинники проектування організаційних структур.
20. Типи організаційних структур управління підприємством.
21. Бюрократичні організаційні структури управління підприємством.
22. Лінійний тип організаційної структури управління.
23. Функціональну організаційну форму управління.
24. Лінійно-функціональний тип організаційної форми управління.
25. Лінійно-штабна організаційна структура.
26. Дивізійна організаційна форма управління.
27. Адаптивні організаційні структури управління підприємством.
28. Проектна організаційна структура управління.
29. Матричні організаційні структури.
30. Конгломератні організаційні форми управління.
31. Організаційне проектування підсистем управління
32. Ієрархічні системи управління.
33. Рівні управління.
34. Ланки управління.
35. Організаційне проектування виробничих систем
36. Організаційне проектування виробничих систем: цілі, завдання та зміст
37. Етапи організаційного проектування виробничих систем
38. Методи, принципи та ефективність оргпроекування виробничих систем
39. Процес оргпроекування виробничих систем
40. Організаційне проектування служби управління персоналом підприємства
41. Мета і завдання організації праці на підприємстві.
42. Підсистеми організації праці.
43. Організаційна структура служби управління персоналом підприємства.
44. Організаційне проектування соціосистем підприємства

45. Організаційне проектування соціотехнічної системи підприємства.
46. Організаційне проектування служби охорони праці і техніки безпеки на підприємстві.
47. Організаційне проектування служби соціального розвитку.
48. Організаційне проектування психологічної служби підприємства.
49. Організаційне проектування малого бізнесу
50. Малі підприємства та їх системи управління.
51. Типи організаційних структур малого підприємства.
52. Організаційне проектування багатoproфільних підприємств
53. Концепція створення багатoproфільних підприємств.
54. Організаційна структура багатoproфільного підприємства.
55. Організаційне проектування мережових організацій
56. Сутність і еволюція мережових організацій.
57. Характер зв'язків у мережовій організації.
58. Оцінка ефективності організаційних структур управління підприємством
59. Способи та підходи до оцінки ефективності організаційних структур управління.
60. Показники оцінки ефективності організаційних структур управління.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Марченко О.М. Теорія організації : навчальний посібник. Львівський державний університет внутрішніх справ. Львів : ЛДУВС, 2015. 359 с.
2. Терещенко Т.В. Теорія організації : навчальний посібник. Хмельницький університет управління та права. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2015. 335 с.
3. Шкробот М.В., Салод С.В. Організаційне проектування: конспект лекцій : навч. посіб. для студ. / КПІ ім. Ігоря Сікорського. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 166 с.

Додаткова

4. Приймак Т.О. Від маркетингу відносин до маркетингу утримання клієнтів. *Маркетинг в Україні*. 2021. № 3. С. 42-44.
5. Соболев С. М. Менеджмент : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2020. 225 с.